

ที่ สธ ๐๒๐๓.๐๕๒/ ๑๖ ๕๖๐๓

สถาบันพระบรมราชชนก
สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข
ถนนติวานนท์ จังหวัดนนทบุรี ๑๑๐๐๐

๙๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๙

เรื่อง เสนอการปรับปรุงมาตรฐานคุณวุฒิสาขาพยาบาลศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๕๙

เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาลในสังกัดสถาบันพระบรมราชชนกทุกแห่ง

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือสภาการพยาบาลที่ สภ.พ. ๐๑/๐๕/๕๙๓ ลงวันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๕๙ จำนวน ๑ ฉบับ

ตามที่กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศ เรื่อง และแนวทางการบริหารเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๘ โดยได้ประกาศ ในราชกิจจานุเบกษาตั้งแต่วันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ และให้มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ถัดจากวันประกาศ ในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป สภาการพยาบาล ในฐานะองค์กรวิชาชีพ จึงได้ปรับปรุงมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาพยาบาลศาสตร์ และมาตรฐานคุณวุฒิระดับบัณฑิตศึกษา สาขาพยาบาลศาสตร์ เพื่อให้สอดคล้องกับประกาศกระทรวงศึกษาธิการ พร้อมกันนี้ สภาการพยาบาลได้ส่ง (ร่าง) มาตรฐานคุณวุฒิ สาขาพยาบาลศาสตร์ ดังกล่าว ไปยังเลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษาเพื่อพิจารณา นั้น

ในการนี้ สถาบันพระบรมราชชนก ขอส่งสำเนาหนังสือสภาการพยาบาลที่ สภ.พ. ๐๑/๐๕/๕๙๓ / ลงวันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๕๙ มายังวิทยาลัยพยาบาลในสังกัดสถาบันพระบรมราชชนกทุกแห่ง เพื่อทราบความก้าวหน้า และใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐ ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายรุ่งฤทธิ์ มวลประสิทธิ์พร)
ผู้อำนวยการสถาบันพระบรมราชชนก

กลุ่มพัฒนาการศึกษา

โทร. ๐ ๒๕๕๐ ๑๘๒๔

โทรสาร ๐ ๒๕๕๐ ๑๘๓๐

สภาการพยาบาล

THAILAND NURSING AND MIDWIFERY COUNCIL

ด่วนที่สุด

ที่ สก.พ.01/ 06/ 543

16 กันยายน 2559

เรื่อง เสนอการปรับปรุง มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาพยาบาลศาสตร์ พ.ศ. 2559 และ
มาตรฐานคุณวุฒิระดับบัณฑิตศึกษา สาขาพยาบาลศาสตร์ พ.ศ. 2559

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. (ร่าง) มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาพยาบาลศาสตร์ พ.ศ. 2559
2. (ร่าง) มาตรฐานคุณวุฒิระดับบัณฑิตศึกษา สาขาพยาบาลศาสตร์ พ.ศ. 2559

ตามที่กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2558
เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2558 และแนวทางการบริหารเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร
ระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2558 โดยได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ตั้งแต่วันที่ 13 พฤศจิกายน 2558 และให้
ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป ความตามทราบนั้น

สภาการพยาบาลในฐานะองค์กรวิชาชีพ จึงได้ปรับปรุงข้อบังคับสภาการพยาบาล ประกาศ และเกณฑ์
มาตรฐานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาหลักสูตรทุกระดับในสาขาพยาบาลศาสตร์ เพื่อการพัฒนาหลักสูตร
สาขาพยาบาลศาสตร์ ให้สอดคล้องกับประกาศกระทรวงศึกษาดังกล่าว ทั้งนี้ได้ทำการปรับปรุงมาตรฐาน
คุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาพยาบาลศาสตร์ และมาตรฐานคุณวุฒิระดับบัณฑิตศึกษา สาขาพยาบาลศาสตร์
ไปพร้อมกันด้วย

ในการนี้ สภาการพยาบาลจึงใคร่ขอเสนอ (ร่าง) มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาพยาบาล
ศาสตร์ พ.ศ. 2559 และ (ร่าง) มาตรฐานคุณวุฒิระดับบัณฑิตศึกษา สาขาพยาบาลศาสตร์ พ.ศ. 2559
ที่ได้ปรับปรุง รายละเอียดปรากฏตามเอกสารสิ่งที่ส่งมาด้วย 1 และ 2

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา จะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.พิศนา บุญทอง)

นายกสภาการพยาบาล

ฝ่ายมาตรฐานการศึกษาวิชาการพยาบาลและการผดุงครรภ์
โทร.0-2596-7567-70 โทรสาร 0-2951-0146

สภาการพยาบาล อาคารนครินทร์
ในบริเวณกระทรวงสาธารณสุข ถนนติวานนท์
ศาลากลางจังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดนนทบุรี 11000
โทรศัพท์ (02) 596-7500 โทรสาร (02) 589-7121

Thailand Nursing and Midwifery Council
Nagarindrasri Building c/o Ministry of Public Health,
Tiwanon Rd., Amphur Muang, Nonthaburi 11000 THAILAND
Tel.(02) 596-7500 Fax. (02) 589-7121

(ร่าง)

มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาพยาบาลศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๕๙

๑. ชื่อสาขา พยาบาลศาสตร์
Nursing Science

๒. ชื่อปริญญา พยาบาลศาสตรบัณฑิต พย.บ.
Bachelor of Nursing Science B.N.S.

๓. ลักษณะของสาขา

สาขาพยาบาลศาสตร์เป็นวิชาชีพที่ต้องปฏิบัติโดยตรงต่อชีวิต สุขภาพและอนามัยของประชาชน ด้วยความเอาใจใส่อย่างเอื้ออาทร จึงจำเป็นต้องใช้ศาสตร์การพยาบาล การผดุงครรภ์ และศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง หลักการและทักษะการปฏิบัติ เพื่อให้การพยาบาลแบบองค์รวมแก่ผู้รับบริการที่เป็นบุคคล ครอบครัว และชุมชนในทุกภาวะสุขภาพ ทุกช่วงวัย เพื่อให้ผู้รับบริการสามารถดูแลตนเองได้ ทั้งในภาวะสุขภาพดีและเจ็บป่วย จัดการ และตัดสินใจกับภาวะสุขภาพของตนเองได้อย่างเหมาะสม การจัดการเรียนการสอนจึงมุ่งให้ผู้เรียนสามารถปฏิบัติการพยาบาลได้อย่างมีคุณภาพ มีความปลอดภัยต่อชีวิตของผู้รับบริการ โดยคำนึงถึงคุณภาพชีวิต และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์อย่างเท่าเทียมกัน การจัดการเรียนการสอนภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ต้องมีความสอดคล้องกันจึงจะช่วยผู้เรียนให้สามารถนำความรู้ภาคทฤษฎีไปใช้ในการปฏิบัติได้ ดังนั้นการเรียนภาคทฤษฎี การเรียนในห้องปฏิบัติการพยาบาล ในสถานการณ์จำลอง และการปฏิบัติในสถานการณ์จริง จึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งที่จะสร้างบัณฑิตให้มีความรู้ มีทักษะทางปัญญา มีความรับผิดชอบ และสามารถสื่อสาร และสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล มีทักษะการคิดวิเคราะห์ การบริหารจัดการ ปฏิบัติการพยาบาลอย่างมีคุณธรรม จริยธรรม และยึดมั่นในจรรยาบรรณวิชาชีพ

๔. คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์

๑) มีความรอบรู้ในศาสตร์การพยาบาล การผดุงครรภ์ และศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง สามารถประยุกต์ได้อย่างเหมาะสมในการปฏิบัติการพยาบาลขั้นพื้นฐาน และศึกษาต่อในระดับสูงขึ้น

๒) สามารถปฏิบัติการพยาบาลและการผดุงครรภ์ได้อย่างเป็นองค์รวม แก่ผู้รับบริการทุกช่วงวัย ทุกภาวะสุขภาพ ทุกระดับของการบริการสุขภาพ และความหลากหลายทางวัฒนธรรม โดยใช้ศาสตร์และศิลปะการพยาบาล และหลักฐานเชิงประจักษ์ ภายใต้กฎหมายและจรรยาบรรณวิชาชีพ

๓) สามารถคิดอย่างเป็นระบบ มีวิจารณญาณ มีมุมมองเชิงบวก มีเหตุผลและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ทั้งในการปฏิบัติการพยาบาลและสถานการณ์ทั่วไป

๔) สามารถวิเคราะห์เชิงตัวเลข และใช้สถิติได้อย่างเหมาะสมในวิชาชีพ

๕) มีคุณธรรม จริยธรรม มีค่านิยมที่ดีงาม เคารพในศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ มีความรับผิดชอบ และมีความเอื้ออาทร

๖) มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีภาวะผู้นำ สื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถทำงานเป็นทีม

๗) มีทักษะการดำรงชีวิตการประกอบอาชีพ และปรับตัวได้ในสภาวะที่มีการเปลี่ยนแปลง

๘) สามารถบริหารจัดการในองค์กรสุขภาพ

๙) มีทักษะการเรียนรู้และพัฒนานวัตกรรม

๑๐) ใฝ่รู้ และเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาตนเอง วิชาชีพ และสังคมอย่างต่อเนื่อง

๑๑) สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติการพยาบาลและการสื่อสาร

๑๒) มีศรัทธาในวิชาชีพการพยาบาล เห็นคุณค่าการพยาบาล

๑๓) เป็นพลเมืองดีในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ตลอดจนเป็นพลเมืองดีของชาติ ภูมิภาค และประชาคมโลก

๕. มาตรฐานผลการเรียนรู้

สาขาพยาบาลศาสตร์กำหนดมาตรฐานผลการเรียนรู้ ๖ ด้าน ซึ่ง ๕ ด้านสอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ และลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ ส่วนด้านที่ ๖ เป็นสมรรถนะที่เฉพาะสำหรับวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ โดยรายละเอียดแต่ละด้านให้เป็นไปตามที่สถาบันการศึกษา กำหนด ดังนี้

๕.๑ คุณธรรมจริยธรรม

สามารถประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ โดยใช้ความรู้ความเข้าใจในหลักศาสนา จริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพ เคารพศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ และปกป้องสิทธิของผู้รับบริการ เป็นผู้มีระเบียบวินัย รับผิดชอบ ซื่อสัตย์สุจริต

๕.๒ ความรู้

มีความรู้และความเข้าใจในสาระสำคัญของศาสตร์ที่เป็นพื้นฐานชีวิตและสุขภาพ ศาสตร์การพยาบาลและการผดุงครรภ์ ระบบสุขภาพ ตลอดจนงานวิจัยที่ทันสมัยอยู่เสมอ

๕.๓ ทักษะทางปัญญา

สามารถบูรณาการความรู้จากศาสตร์ต่างๆ ทั้ง ศาสตร์การพยาบาล การผดุงครรภ์ และศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง ศิลปะ จริยธรรม จรรยาบรรณ และกฎหมายวิชาชีพ ประสบการณ์ และหลักฐานเชิงประจักษ์ เพื่อตัดสินใจในการให้การพยาบาลแบบองค์รวม ทั้งการสร้างเสริมสุขภาพ ป้องกันโรค การรักษาพยาบาล การฟื้นฟูสภาพ การดูแลแบบประคับประคอง และระยะท้ายของชีวิต รวมทั้งรู้จักแสวงหาความรู้ที่เชื่อถือได้

๕.๔ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

สามารถสื่อสารและทำงานร่วมกับทีมสุขภาพในการให้บริการที่มีคุณภาพและเกิดความปลอดภัยต่อผู้รับบริการ

๕.๕ ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

สามารถวิเคราะห์ และใช้ข้อมูลต่างๆ ตลอดจนเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเหมาะสมกับสถานการณ์

๕.๖ ทักษะการปฏิบัติกิจกรรมการพยาบาล

• สามารถปฏิบัติกิจกรรมการพยาบาล เพื่อตอบสนองความต้องการการดูแลในกิจวัตรประจำวัน ที่เกิดจากข้อจำกัดในการดูแลตนเองและความต้องการที่เกิดจากความเจ็บป่วย และกระบวนการรักษา การใช้เทคโนโลยีทางการแพทย์ และการพยาบาลบนพื้นฐานของความรู้และหลักฐานเชิงประจักษ์

๖. องค์การวิชาชีพ

สภาการพยาบาลเป็นองค์วิชาชีพที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายที่มีหน้าที่ควบคุมกำกับ การประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ รับรองสถาบันการศึกษาที่เปิดสอนหลักสูตรสาขาพยาบาลศาสตร์ และพิจารณาอนุมัติการขอขึ้นทะเบียนเป็นผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ แก่ผู้สำเร็จการศึกษาจากสถาบันที่ได้รับการรับรองและผ่านการประเมินความรู้แล้ว จากสภาการพยาบาล

๗. หลักสูตรปริญญาตรีทางวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์

แบ่งเป็น ๒ แบบ ได้แก่

๗.๑ หลักสูตรปริญญาตรีทางวิชาชีพ ที่มุ่งผลิตบัณฑิตให้มีความรอบรู้ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ เน้นความรู้ สมรรถนะและทักษะด้านวิชาชีพตามข้อกำหนดของมาตรฐานวิชาชีพ

๗.๒ หลักสูตรปริญญาตรีแบบก้าวหน้าทางวิชาชีพ เป็นหลักสูตรสำหรับผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษ มุ่งเน้นผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ สมรรถนะและทักษะทางวิชาชีพ โดยใช้หลักสูตรปกติที่เปิดสอนอยู่แล้ว ให้รองรับ ศักยภาพของผู้เรียน โดยกำหนดให้ผู้เรียนได้ศึกษาบางรายวิชาในระดับบัณฑิตศึกษาที่เปิดสอนอยู่แล้ว และ สนับสนุนให้ผู้เรียนได้ทำวิจัยที่ลุ่มลึก โดยต้องมีการเรียนรายวิชาระดับบัณฑิตศึกษาไม่น้อยกว่า ๑๒ หน่วยกิต

๘. โครงสร้างหลักสูตร

โครงสร้างของหลักสูตรปริญญาตรีสาขาพยาบาลศาสตร์ ต้องสอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานของ กระทรวงศึกษาธิการและสภาการพยาบาล ดังนี้

หลักสูตรต้องมีจำนวนหน่วยกิต รวมไม่น้อยกว่า ๑๒๐ หน่วยกิต และไม่เกิน ๑๕๐ หน่วยกิต โดยมี สัดส่วนจำนวนหน่วยกิตของแต่ละหมวดวิชา ดังนี้

๘.๑ หมวดวิชาศึกษาทั่วไป มีจำนวนหน่วยกิตรวม ไม่น้อยกว่า ๓๐ หน่วยกิต

๘.๒ หมวดวิชาเฉพาะ ให้มีจำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า ๗๒ หน่วยกิต จำแนกเป็นกลุ่มพื้นฐาน วิชาชีพและกลุ่มวิชาชีพ โดย

๘.๒.๑ รายวิชาภาคทฤษฎี ไม่น้อยกว่า ๒๔ หน่วยกิต

๘.๒.๒ รายวิชาภาคปฏิบัติ ไม่น้อยกว่า ๓๖ หน่วยกิต

ทั้งนี้รายวิชาภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติดังกล่าว จะต้องจัดให้มีกลุ่มรายวิชาด้านการพยาบาล มารดา-ทารก และการผดุงครรภ์ ไม่น้อยกว่า ๑๒ หน่วยกิต โดยให้มีวิชาภาคปฏิบัติไม่น้อยกว่า ๖ หน่วยกิต

หลักสูตรปริญญาตรีสาขาพยาบาลศาสตร์แบบก้าวหน้า ผู้เรียนต้องเรียนวิชาในระดับบัณฑิตศึกษาในหมวดวิชาเฉพาะ ไม่น้อยกว่า ๑๒ หน่วยกิต

๘.๓ หมวดวิชาเลือกเสรี จำนวนหน่วยกิตไม่น้อยกว่า ๖ หน่วยกิต

การกำหนดรายวิชาและจำนวนหน่วยกิตนอกเหนือไปจากวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามที่สภาการพยาบาล ประกาศกำหนด

๙. เนื้อหาสาระสำคัญของสาขา

๙.๑ หมวดวิชาศึกษาทั่วไป หมายถึง หมวดวิชาที่เสริมสร้างความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ให้ความรอบรู้อย่างกว้างขวาง เข้าใจ และเห็นคุณค่าของตนเอง ผู้อื่น สังคม ศิลปวัฒนธรรมและธรรมชาติ ใส่ใจต่อความเปลี่ยนแปลงของสรรพสิ่ง พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ดำเนินชีวิตอย่างมีคุณธรรม พร้อมให้ความช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ และเป็นพลเมืองที่มีคุณค่าของสังคมไทยและสังคมโลก โดยผสมผสานเนื้อหาวิชาที่ครอบคลุมสาระของกลุ่มวิชาสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ ภาษา และวิทยาศาสตร์กับคณิตศาสตร์ ในสัดส่วนที่เหมาะสมเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของหมวดวิชาศึกษาทั่วไป

๙.๒ หมวดวิชาเฉพาะ หมายถึง กลุ่มวิชาพื้นฐานวิชาชีพและกลุ่มวิชาชีพ ที่มุ่งหมายให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในวิชาชีพ และสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีคุณภาพ ประสิทธิภาพ และมีคุณธรรม จริยธรรม จำแนกได้ ดังนี้

๙.๒.๑ กลุ่มวิชาพื้นฐานวิชาชีพ คือ รายวิชาบังคับพื้นฐานเฉพาะรายวิชาที่สัมพันธ์กับวิชาชีพ และรายวิชาทางวิทยาศาสตร์สุขภาพที่ครอบคลุมเนื้อหาสาระ อาทิ ชีวเคมี ชีววิทยา กายวิภาคศาสตร์ สรีรวิทยา ประสาทวิทยา จุลชีววิทยา พยาธิวิทยา เภสัชวิทยา ชีวสถิติ จิตวิทยาพัฒนาการ โภชนศาสตร์ ระบาดวิทยา

๙.๒.๒ กลุ่มวิชาชีพ คือ รายวิชาเฉพาะสาขาวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ ทั้งภาคทฤษฎี การเรียนในห้องปฏิบัติการ และภาคปฏิบัติการพยาบาล โดยมีเนื้อหาสาระครอบคลุม ที่ทำให้เกิดสมรรถนะผู้ประกอบการพยาบาลและการผดุงครรภ์ ที่ปฏิบัติต่อมนุษย์ทุกวัย ทั้งภาวะสุขภาพปกติ และเจ็บป่วย ตลอดจนวาระท้ายของชีวิต โดยใช้ศาสตร์การพยาบาล การผดุงครรภ์ และศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง

๙.๓ หมวดวิชาเลือกเสรี หมายถึง รายวิชาที่มุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ ตามที่ตนเองถนัด หรือสนใจ โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกเรียนรายวิชาใดๆ ในหลักสูตรระดับปริญญาตรี

๑๐. กลยุทธ์การสอนและการประเมินผลการเรียนรู้

๑๐.๑ กลยุทธ์การสอน

การจัดการเรียนการสอนเน้นการเรียนรู้ เพื่อการเปลี่ยนแปลงภายในตนเองโดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม/ฝึกปฏิบัติตลอดกระบวนการจัดการเรียนการสอน ใช้วิธีการเรียนการสอนที่หลากหลาย ให้เหมาะสมกับรายวิชาทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติในห้องปฏิบัติการสถานการณ์จำลอง และในสถานการณ์จริง

๑๐.๒ กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้

การวัดและประเมินผลต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอน ที่เน้นการเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลงภายในตนเอง และสามารถวัดผลสัมฤทธิ์ได้ และนำผลการประเมินมาใช้ เพื่อให้ผู้เรียนได้ปรับปรุงตนเอง

๑๑. การทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้

สถาบันการศึกษาต้องกำหนดให้มีระบบและกลไกการทวนสอบเพื่อยืนยันว่า นักศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษาทุกคนมีผลการเรียนรู้ทุกด้าน ตามที่กำหนดไว้ในมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรีสาขาพยาบาลศาสตร์เป็นอย่างน้อย

๑๒. คุณสมบัติผู้เข้ารับการศึกษ และการเทียบโอนผลการเรียนรู้

๑๒.๑ คุณสมบัติผู้เข้าศึกษา

๑๒.๑.๑ สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนปลาย แผนการเรียนวิทยาศาสตร์-คณิตศาสตร์

๑๒.๑.๒ สำหรับผู้เข้าศึกษาหลักสูตรปริญญาตรีแบบก้าวนำทางวิชาชีพ ต้องสำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า โดยมีคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่น้อยกว่า ๓.๕๐ จากระบบ ๔ ระดับคะแนนหรือเทียบเท่า และมีผลการเรียนในหลักสูตรปริญญาตรีแบบก้าวนำไม่น้อยกว่า ๓.๕๐ ทุกภาคการศึกษา

๑๒.๑.๓ มีสุขภาพสมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ ไม่เจ็บป่วย หรือเป็นโรคติดต่อร้ายแรง หรือมีความผิดปกติที่เป็นอุปสรรคต่อการศึกษา

๑๒.๑.๔ มีคุณสมบัติอื่นๆ ตามที่สถาบันศึกษากำหนด

อนึ่ง ในระหว่างการศึกษาในหลักสูตรแบบก้าวนำ หากภาคการศึกษาใดภาคการศึกษาหนึ่ง มีผลการเรียนต่ำกว่า ๓.๕๐ จากระบบ ๔ ระดับคะแนน หรือเทียบเท่า จะถือว่าผู้เรียนขาดคุณสมบัติในการศึกษาหลักสูตรแบบก้าวนำ

๑๒.๒ การเทียบโอนผลการเรียนรู้

ให้เทียบโอนได้เฉพาะหลักสูตรที่ได้รับการเผยแพร่โดยสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาแล้ว

กรณีเป็นสถาบันการศึกษาต่างประเทศ ต้องเป็นสถาบันที่ได้รับการรับรองจากองค์กรที่มีหน้าที่ตามกฎหมายของแต่ละประเทศ หรือใช้กรอบมาตรฐานคุณวุฒิอุดมศึกษาของประเทศนั้นๆ

นักศึกษาที่เทียบโอนผลการเรียนรู้ ต้องผ่านการประเมินทัศนคติต่อวิชาชีพ และรายละเอียดอื่นๆให้เป็นไปตามข้อบังคับของแต่ละสถาบันการศึกษา

๑๓. คณาจารย์และบุคลากรสนับสนุนการเรียนการสอน

อาจารย์ประจำ อาจารย์ประจำหลักสูตร อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร และอาจารย์ผู้สอน ต้องมีจำนวนและคุณสมบัติตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๕๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง แนวทางการบริหารเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และต้องมีลักษณะดังนี้

๑๓.๑ คุณสมบัติอาจารย์

(๑) อาจารย์ประจำ

บุคคลที่ดำรงตำแหน่ง อาจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ และศาสตราจารย์ ทั้งนี้ให้รวมถึงตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นในสถาบันอุดมศึกษาที่เปิดสอนหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ที่มีหน้าที่รับผิดชอบตามพันธกิจของการอุดมศึกษา และปฏิบัติหน้าที่เต็มเวลา

สำหรับอาจารย์ประจำที่สถาบันอุดมศึกษารับเข้าใหม่ตั้งแต่ข้อบังคับนี้เริ่มบังคับใช้ ต้องมีคะแนนทดสอบความสามารถภาษาอังกฤษได้ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่อง มาตรฐานความสามารถภาษาอังกฤษของอาจารย์ประจำ

(๒) อาจารย์ประจำหลักสูตร

(๒.๑) เป็นอาจารย์ประจำ

(๒.๒) มีใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ ชั้นหนึ่ง หรือใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาล ชั้นหนึ่ง ที่ไม่หมดอายุ สำหรับอาจารย์ที่สอนด้านการพยาบาลมารดา- ทารกและการผดุงครรภ์จะต้องมีใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ ชั้นหนึ่ง และ

(๒.๓) มีคุณวุฒิปริญญาโททางการพยาบาล หรือสาขาอื่นที่สัมพันธ์กัน

(๒.๔) มีประสบการณ์การปฏิบัติการพยาบาลมาแล้วไม่น้อยกว่า ๒ ปี

(๒.๕) มีประสบการณ์การสอนทางการพยาบาลในสถาบันการศึกษาพยาบาลมาแล้ว ไม่น้อยกว่า ๑ ปี

(๒.๖) ต้องมีผลงานวิชาการที่ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญา และเป็นผลงานวิชาการที่ได้รับการเผยแพร่ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในการพิจารณาแต่งตั้งให้บุคคลดำรงตำแหน่งทางวิชาการอย่างน้อย ๑ รายการ ในรอบ ๕ ปีย้อนหลัง

กรณีอาจารย์ประจำหลักสูตรไม่มีประสบการณ์การสอนการพยาบาลในสถาบันการศึกษา ให้สถาบันการศึกษาจัดให้มีระบบอาจารย์พี่เลี้ยง ซึ่งเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตร ที่มีประสบการณ์การจัดการเรียนการสอนในสาขาวิชานั้นเป็นอาจารย์พี่เลี้ยง โดยให้มีระยะเวลาไม่น้อยกว่า ๑ ภาคการศึกษา หรือให้มีการจัดการอบรมด้านการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ

(๓) อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร

มีคุณวุฒิและคุณสมบัติเช่นเดียวกับอาจารย์ประจำหลักสูตร จำนวนอย่างน้อย ๕ คน ใน ๕ สาขาหลัก ได้แก่ สาขาการพยาบาลผู้ใหญ่และ/หรือผู้สูงอายุ การพยาบาลเด็ก การพยาบาลจิตเวช และสุขภาพจิต การพยาบาลชุมชน และการพยาบาลมารดาและทารก หรือการผดุงครรภ์ ทั้งนี้ให้มีประสบการณ์การสอนทางการพยาบาลในสาขาที่รับผิดชอบในสถาบันการศึกษาพยาบาลและการผดุงครรภ์อย่างต่อเนื่อง ไม่น้อยกว่า ๒ ปี

ในกรณีที่อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรสำเร็จปริญญาโทสาขาอื่นนอกจาก ๕ สาขาหลัก ต้องมีประสบการณ์การสอนในสาขาที่รับผิดชอบในสถาบันการศึกษาพยาบาลและการผดุงครรภ์อย่างต่อเนื่อง ไม่น้อยกว่า ๕ ปี อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรมีภาระหน้าที่ในการบริหารและพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน ตั้งแต่การวางแผน การควบคุมคุณภาพ การติดตามประเมินผล และการพัฒนาหลักสูตร อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรต้องอยู่ประจำหลักสูตรนั้นตลอดระยะเวลาที่จัดการศึกษา

(๔) อาจารย์ผู้สอน

(๔.๑) อาจเป็นอาจารย์ประจำ หรืออาจารย์พิเศษ ที่มีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาโท สาขาพยาบาลศาสตร์ หรือ

(๔.๒) มีตำแหน่งทางวิชาการในสาขาพยาบาลศาสตร์ไม่ต่ำกว่าระดับผู้ช่วยศาสตราจารย์ หรือเทียบเคียงในสาขาวิชานั้น หรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน หรือในสาขาวิชาของรายวิชาที่สอน

ในกรณีอาจารย์พิเศษ อาจได้รับการยกเว้นคุณวุฒิปริญญาโท แต่ทั้งนี้ต้องมีคุณวุฒิขั้นต่ำปริญญาตรี หรือเทียบเท่า และมีประสบการณ์การทำงานที่เกี่ยวข้องกับวิชาที่สอนมาแล้ว ไม่น้อยกว่า ๖ ปี ทั้งนี้อาจารย์พิเศษต้องมีชั่วโมงสอนไม่เกินร้อยละ ๕๐ ของรายวิชาทางการพยาบาล โดยมีอาจารย์ประจำหลักสูตรเป็นผู้รับผิดชอบวิชานั้น

อาจารย์พิเศษสอนภาคปฏิบัติ ให้มีคุณวุฒิเป็นไปตามที่สภาการพยาบาลประกาศกำหนด

๑๓.๒ อัตราส่วนอาจารย์ต่อนักศึกษา

๑๓.๒.๑ อัตราส่วนของอาจารย์ประจำหลักสูตรต่อนักศึกษาเต็มเวลาเทียบเท่า (Full Time Equivalence Student: FTES) ไม่เกิน ๑ : ๖

กรณีสถาบันการศึกษาใหม่ อัตราส่วนของอาจารย์ประจำหลักสูตร ต่อนักศึกษา ไม่เกิน ๑ : ๘

๑๓.๒.๒ อัตราส่วนอาจารย์ประจำหลักสูตร หรือพยาบาลประจำการที่ทำหน้าที่ผู้สอนภาคปฏิบัติต่อนักศึกษา

การสอนภาคปฏิบัติสามารถให้พยาบาลประจำการที่ทำหน้าที่ผู้สอนภาคปฏิบัติ ที่ปฏิบัติงานหรือไม่ปฏิบัติงานประจำ ในขณะที่สอนไม่มากกว่าร้อยละ ๕๐ ของจำนวนอาจารย์ประจำหลักสูตร แต่ละรายวิชา

(๑) อัตราส่วนอาจารย์ประจำหลักสูตร หรือพยาบาลประจำการ ที่ทำหน้าที่ผู้สอนภาคปฏิบัติ ที่ไม่ปฏิบัติงานประจำในขณะที่สอนภาคปฏิบัติต่อนักศึกษา ไม่เกิน ๑ : ๘

(๒) อัตราส่วนพยาบาลประจำการ ที่ทำหน้าที่ผู้สอนภาคปฏิบัติที่ปฏิบัติงานประจำ
 ในขณะสอนภาคปฏิบัติ ต่อนักศึกษา ไม่เกิน ๑ : ๔

๑๓.๓ บุคลากรสนับสนุนการเรียนการสอน

จัดให้มีบุคลากรสนับสนุนการเรียนการสอนหรือผู้ช่วยสอนในห้องปฏิบัติการพยาบาลใน
 จำนวนที่เหมาะสมกับจำนวนผู้เรียน และมีบุคลากรสนับสนุนการบริหารงานของสถาบันการศึกษาทั้งในงาน
 บริหารการเงิน และบริการโสตทัศนูปกรณ์เป็นอย่างน้อย

๑๔. ทรัพยากรการเรียนการสอน และการจัดการ

๑๔.๑ ทรัพยากรการเรียนการสอน

(๑) มีอาคาร สถานที่ศึกษาที่มีการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม มีอาณาบริเวณและบรรยากาศที่
 เสริมสร้างความสร้างสรรค์ และการใฝ่รู้ใฝ่เรียนของนักศึกษา ดังนี้

(๑.๑) มีห้องเรียน ห้องสมุด ห้องโสตทัศนูปกรณ์ ห้องประชุม และห้องอื่นๆ ที่
 เอื้ออำนวยต่อการจัดการเรียนการสอนหลายรูปแบบ ตามที่กำหนดในหลักสูตร

(๑.๒) มีสถานที่สำหรับจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร นันทนาการ และการกีฬา

(๒) มีสถานที่ฝึกปฏิบัติงานที่เหมาะสม มีจำนวนผู้รับบริการสุขภาพที่เพียงพอกับจำนวน
 นักศึกษาพยาบาล และเอื้ออำนวยต่อการฝึกปฏิบัติงาน นักศึกษาพยาบาลที่ฝึกปฏิบัติงานในภาคบ่าย หรือภาค
 ดึกมีสถานที่พักที่มีระบบความปลอดภัย ดังนี้

(๒.๑) กรณีฝึกปฏิบัติงานในสถานพยาบาล สถานพยาบาลต้องสามารถให้ประสบการณ์
 การเรียนรู้ตรงตามวัตถุประสงค์ของวิชา ครอบคลุมการบริการสุขภาพทุกระดับและทุกสาขาการพยาบาล

(๒.๒) กรณีฝึกปฏิบัติงานในหอผู้ป่วยและหน่วยบริการ ต้องมีระบบบริหารจัดการ
 ระบบเอกสารด้านการบริการพยาบาล และระบบควบคุมคุณภาพการพยาบาล มีจำนวนเจ้าหน้าที่อย่าง
 เพียงพอ มีสถานที่และบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักศึกษา

(๒.๓) กรณีฝึกปฏิบัติงานในชุมชน ต้องครอบคลุมลักษณะของชุมชนที่หลากหลาย และ
 สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร มีอุปกรณ์การศึกษาจำนวนเพียงพอ เหมาะสม และทันสมัย

(๓) มีอุปกรณ์การศึกษาในห้องปฏิบัติการพยาบาล ที่เหมาะสม เพียงพอ พร้อมใช้
 สอดคล้องกับการปฏิบัติในสถานการณ์จริง อุปกรณ์การศึกษาในห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์ วิทยาศาสตร์
 สุขภาพ ปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ โสตทัศนูปกรณ์ สื่อการเรียนการสอน สื่อเทคโนโลยี คอมพิวเตอร์และ
 สื่อวัสดุอุปกรณ์อื่นๆ

(๔) สื่อการเรียนการสอนหรือปริมาณหนังสือในห้องสมุด เพียงพอ ทันสมัย เหมาะสม และ
 สอดคล้องกับความต้องการของอาจารย์และการเรียนรู้ของนักศึกษา ได้แก่ หนังสือ สิ่งพิมพ์ และสื่อ
 อิเลคทรอนิกส์ ตำราเรียน หนังสือที่สอดคล้องกับรายวิชา วารสารการพยาบาล ฐานข้อมูลวารสารออนไลน์

(๕) มีห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์และมีคอมพิวเตอร์ที่สามารถสืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต
 ได้จำนวนอย่างน้อย ๑ เครื่องต่อนักศึกษา ๑๐ คน

(๖) มีห้องสมุดที่มีตำราหลักทางการพยาบาล หนังสือหรือตำราการพยาบาลที่ทันสมัย ไม่น้อยกว่า ๑๐ ชื่อเรื่องต่อสาขาวิชา และมีหนังสือการพยาบาลและวิทยาศาสตร์สุขภาพ ไม่น้อยกว่า ๕๐ เล่ม ต่อนักศึกษา ๑ คน

กรณีที่สถาบันการศึกษามีระบบฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ให้นักศึกษาเข้าถึงระบบการสืบค้นได้อย่างสะดวกและทุกโอกาส ให้มีหนังสือการพยาบาลและวิทยาศาสตร์สุขภาพ ไม่น้อยกว่า ๓๐ เล่ม ต่อนักศึกษา ๑ คน

(๗) มีวารสารการพยาบาลทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษที่เป็นปัจจุบัน ไม่ต่ำกว่าภาษาละ ๑๐ ชื่อเรื่อง โดยมีการรับต่อเนื่อง

กรณีที่สถาบันการศึกษามีระบบฐานข้อมูลวารสารพยาบาลอิเล็กทรอนิกส์ นักศึกษาเข้าถึงระบบการสืบค้นได้อย่างสะดวกและทุกโอกาส ให้มีวารสารการพยาบาลทั้งภาษาไทย และภาษาอังกฤษที่เป็นปัจจุบัน ไม่ต่ำกว่าภาษาละ ๕ ชื่อเรื่อง

๑๔.๒ การจัดการ

๑๔.๒.๑ มีผู้รับผิดชอบในการบริหารจัดการทรัพยากรการเรียนการสอนโดยเฉพาะ

๑๔.๒.๒ มีการวางแผนความต้องการทรัพยากรการศึกษาทุกประเภทอย่างต่อเนื่อง

๑๔.๒.๓ มีจำนวนทรัพยากรการศึกษาทุกประเภทเพียงพอ และอยู่ในสภาพพร้อมใช้

ตลอดเวลา

๑๔.๒.๔ มีการประเมินคุณภาพ และปริมาณของทรัพยากรทุกประเภทรวมทั้งแหล่งฝึกอย่าง ต่อเนื่อง อย่างน้อยทุกภาคการศึกษา

๑๔.๒.๕ มีการประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาและอาจารย์ เพื่อการปรับปรุงคุณภาพ ภายหลังการสิ้นสุดการเรียน

๑๕. แนวทางการพัฒนาคณาจารย์

๑๕.๑ เพิ่มพูนทักษะการจัดการเรียนการสอนและการประเมินผลอย่างต่อเนื่อง เพื่อสนับสนุน ความสำเร็จของมาตรฐานผลการเรียนรู้ในทุกด้าน

๑๕.๒ พัฒนาความเชี่ยวชาญการปฏิบัติเฉพาะสาขาทางการพยาบาลให้มีความทันสมัยอยู่เสมอ

๑๕.๓ พัฒนาทักษะการเขียนตำรา หนังสือ การวิจัย และตีพิมพ์เผยแพร่ผลงานในวารสารวิชาการ ระดับชาติ และนานาชาติ

๑๕.๔ พัฒนาคุณวุฒิให้สูงขึ้น

๑๕.๕ พัฒนาเข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการหรือระบบเทียบเคียง

๑๕.๖ เข้าร่วมประชุม สัมมนาวิชาการ อย่างน้อยปีละ ๑๕ ชั่วโมง

๑๕.๗ เพิ่มพูนและพัฒนาทักษะในการใช้คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ

สำหรับอาจารย์ใหม่จะต้องมีการพัฒนาสู่บทบาทการเป็นอาจารย์ โดยการปฐมนิเทศเพื่อนำสู่ บทบาทการเป็นอาจารย์และการทำหน้าที่ของอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา มีการพัฒนาความเชี่ยวชาญด้าน

ทักษะการปฏิบัติการพยาบาล พัฒนาศักยภาพและจรรยาบรรณอาจารย์ผ่านระบบพี่เลี้ยง หรือระบบที่สถาบัน กำหนด

๑๖. การประกันคุณภาพหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน

สถาบันการศึกษาสาขาพยาบาลศาสตร์ต้องสามารถประกันคุณภาพหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ที่จะทำให้นักศึกษามีคุณภาพอย่างน้อยตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรีสาขาพยาบาลศาสตร์ โดยมีองค์ประกอบในการประกันคุณภาพ อย่างน้อย ๖ ด้าน ได้แก่

- ๑) การกำกับมาตรฐาน
- ๒) บัณฑิต
- ๓) นักศึกษา
- ๔) อาจารย์
- ๕) หลักสูตร การเรียนการสอน การประเมินผู้เรียน
- ๖) สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้

สถาบันการศึกษาสามารถกำหนดดัชนีบ่งชี้ผลการดำเนินงานที่แสดงคุณภาพของการจัดการเรียนการสอน โดยความเห็นชอบแต่ละสภาสถาบัน

๑๗. การนำมาตรฐานคุณวุฒิสาขาพยาบาลศาสตร์สู่การปฏิบัติ

ให้เป็นไปตามที่แต่ละมหาวิทยาลัยกำหนด

๑๘. การเผยแพร่หลักสูตรที่มีคุณภาพและมาตรฐานตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิฯ

การเผยแพร่หลักสูตร จะกระทำได้โดยต้องมีผลการประเมินคุณภาพภายในตามตัวบ่งชี้ที่กำหนด ไว้ในรายละเอียดของหลักสูตร มีคะแนนเฉลี่ยระดับดีขึ้นไปต่อเนื่องกัน ๒ ปี นับตั้งแต่เปิดสอนหลักสูตร